

Uj irányok a biztosítás körében. A modern törvényhozások legnagyobb részében érvényesülő elv, hogy a biztosítás által teremtettt jogviszony a biztosított dologra vonatkozó tulajdonváltozással együtt ipso iure és változatlanul megy át az új tulajdonosra. (K. T. 484. §.) Mi történik azonban üzletátruházás esetében, ha az üzletvevő az üzletet más helyiségbe helyezte át, a biztosító pedig ennek folytán magasabb díjakat kért és az üzletátruházóval kötött szerződését újabb kötvénnyel kívánja kicserélni? Hazai biztosítási jogunkban (K. T. 484. § utolsó fordulata és 485. § 1. bek. 4. pontja) e kérdés nagyobb problémát nem okoz, mérlegelése fontos azonban azoknál a nyugati jogrendszereknél amelyekben a kárbiztosítás hatályának beálltakor vagy még ez előtt fizetendő díj elmaradása (kikéve, ha a biztosító díjkövetelését kellő időben bírói uton érvényesítette) mentesíti a biztosítót a biztosítási eset bekövetkeztékor a kárveszély viselése alól; a biztosítás hatályának beállta után fizetendő díjnal azonban, mielőtt a biztosító választhatna a szerződés teljesítésének követelése vagy az azonnali hatályu felmondás közt, a késedelmes félnek a díj utólagos megfizetésére határidőt kell engednie, amely alatt a biztosító továbbra is viseli a kárveszélyt. (Német „Gesetz über den Versicherungsvertrag“ (V. V. G.) 38. § és 39. §.) A régi biztosítási szerződés ment-e át a megvett üzletét áthelyező új üzlettulajdonosra, avagy új biztosítási szerződés létesült-e? A kérdés azért fontos, mert előbbi esetben a díjkésedelemnél a biztosító utólagos teljesítési határidőt lett volna köteles meghatározni és viselte a kárveszélyt, utóbbi esetben azonban, ha a káreset a díjfizetés előtt következett be, a biztosító mentesülne, mert hiszen a biztosítás hatályának beálltakor vagy még ez előtt fizetendő díj elmaradása felmenti a biztosítót kárviselési kötelezettsége alól. A berlini *Landgericht* egy ilyen konkrét eset kapcsán elutasította a felperes biztosítottat, a *Kammergericht* azonban az igényt jogosnak találta. Ugyanezen álláspontra helyezkedett a *Reichsgericht* is, hangsúlyozván, hogy a V. V. G. 69. §-a alapján (analóg a mi K. T.-ünk 484. §-ával) a felperes jogutód az üzletátruházás ténye alapján ipso iure lépett be a biztosítási szerződésbe, az új díjmegállapítás pedig nem jelenheti új szerződés létesítését, hanem csupán azt, hogy a régebbi szerződés a díjak újabb szabályozásával módosított. A felperes díjkésedelménél ennél fogva a biztosító köteles lett volna utólagos teljesítési határidőt megszabni: az e határidő alatt bekövetkezett káresetért pedig a kárveszélyt viselni tartozik. (VI. 267./26. 1926. nov. 23.)

A *Reichsgericht* itt a gazdaságilag gyengébb fél érdekeit veszi jogi védelmébe a fizetőképes, gazdaságilag erősebb, technikaiilag fekészültebb féllel szemben. Ugyanezen alapelv az, amely áthárítja például a hamis csekk beváltásából eredő kárt a gazdaságilag és technikai berendezésénél fogva is hatalmasabb bankra.

De nemcsak a biztosítási jog eseti gyűjteménye bővül így az egyre komplikálódó gazdasági életből adódó kérdések jogi megoldásaival, hanem maga a társadalomgazdaság is folyton

keresi azokat az újabb lehetőségeket, amelyek a biztosítási intézmény gondoskodása és tevékenysége alá vonhatók.

A biztosítási ügy művelői előtt jólismert Dr. Manes Alfréd berlini professzor hívja fel a szakkörök figyelmét az esőkár-, a vihar- és áradáskár-biztosítási ágazatokra, amelyek Amerikában és Angliában az elemi károk csoportjában már régebb óta szerepelnek, most pedig egy *nemzetközi pool* segítségével Németországba is bevezetést nyernek. *Különösen nagy jelentőségű lesz az esőkárbiztosítás intézménye.* VII. Edward angol király koronázásakor a tribün- és ablakbérbeadók még csak pusztá fogadások kötésével igyekeztek az esős idő által okozható károkat elkerülni — és elmaradó hasznuk pótlását elérni —, ma pedig a meteorológia statisztikai számításai segítségével és nagy nemzetközi biztosítási tere-numok egybefoglalásával a *biztosítási matematika már meghatározhatja az esőkár rizikójának pontos százalékát is és így a biztosított által fizetendő díjat.* A nyári vendéglő tulajdonosa biztosíthatja tüzemét az esős napok veszteségei ellen, a sportversenyek, fürdőhelyek, kiállítások biztosíthatják szép idő mellett várható, előre kalkulált bevételüket, a nyaraló vendég pedig az eső által elmosott napjainak pótlására jűdülését meghosszabbíthatja a biztosító költségén. A megvalósulás stádiumába lépő fantasztikum nagyszerű perspektívát nyit: megolesóbbítja és nyugdatabbá teszi a gazdasági alanyok jelentékeny számának gazdálkodását olyan téren, amelyet eddig a merő bizonytalanság és az áttekinthetetlen kockázat jellemezett.

Dr. Király Ferenc.

Lakásrendeletek kiegészítése. Az 1924 április 26-ika előtt határozott időre kötött lakás- és városi üzlet bérleti szerződések felmondása és bérének megállapítása tárgyában a Budapesti Közlöny 1927 március 23-iki számában 2220/1927. M. E. sz. alatt rendelet jelent meg, amely akként intézkedik, hogy az ily bérleti szerződés alapján fizetendő bér összegét attól az időponttól kezdve, amikor a határozatlan időre kötött bérletek szabadon felmondhatók (tehát lakásoknál 1928 V. 1., üzleteknél 1200 ar. kor. alapbären alul 1927 VIII. 1., azonfelül 1928 II. 1. napjától kezdődő hatállyal), a felek közös megegyezéssel szabadon állapíthatják meg. Megegyezés hiányában bármelyik fél felmondhatja a másiknak a bérleti szerződést az említett időpontra, mégis azzal a korlátozással, hogy az alapbérnek a rendelet szerint meghatározott módon 100%-ra átszámított összege mellett bármelyik fél a szerződésben tarthatja a másikat. Ha tehát a bérlő a bér elfogadását 1927 április 7-ig a bérbeadóval írásban közli, a bérbeadó nem gyakorolhatja a felmondást; ha pedig a bérbeadó jelenti ki, hogy e 100%-os bér mellett fenntartja a szerződést, az továbbra is hatályban marad. Az egyéb kiegészítő és kapcsolatos rendelkezésekre ehelyütt csak utalunk.

Nemzetközi egyezmény Olaszországgal. Az Olaszországgal 1922 IV. 6-án Rómában az állampolgárok kölcsönös törvényes védelme iránt kötött egyezményt az 1927. évi 1. t.-c.-be cikkelyeztük be. Ennek rendelkezései szerint a szerződő felek állampolgárai egymás területén a belföldiekkel egyenlő elbánásban részesülnek és személyük és vagyonuk védelme tekintetében ugyanolyan alakszerűségek mellett állhatnak perben, mint a